

MANUŠ

manuš — Školski list osnovne škole Manuš — Broj 10 — Godina 2018.

SADRŽAJ

4	ŠKOLSKA DOGAĐANJA
4	Radio OŠManuš
4	Školski sandučić
5	Manuški debatanti
6	Blagdansko srce
6	Dan sporta
7	Zdravi dir
7	Želim stablo
8	Folklor svuda oko nas
9	Velika manuška maškarada
9	Večer matematike
10	Zlatna večer matematike
10	Manušani na fjeri sv. Duje
11	Dan njemačkog jezika
12	Posjet sinagogi
13	Događanja u knjižnici
14	EU PROJEKTI
14	Mi djeca EU kažemo...
27	Rješavanje problema ponašanja u školi kroz podršku pozitivnim oblicima ponašanja
28	INTERVJU s bivšim učenikom Vjeranom Strnišom
30	INTERVJU s učiteljicom Katom Brulić
32	PUTOVANJA
32	Moj put u Koreju
34	N kao Našice
35	NATJECANJA
36	JUNACI NAŠEG DOBA: Stephen Hawking
37	IDOLI: Mohamed Salah i Taylor Swift
38	PRAZNICI: Influenceri
39	MRAVAC POLIGLOT

Marino Kosor, glavni novinar škole Manuš

Dragi Mravcoljupci!

Novi broj Mravca vam je u rukama, što znači da smo još jednu nastavnu godinu priveli kraju. Prije nego li se prepustite ljetnim radostima, zajedno se prisjetimo što smo sve ove godine radili...

Još su nam svima u glavi dojmovi i uspomene iz projektnog tjedna pa nećemo pogriješiti ako kažemo da je projekt „Mi djeca EU kažemo...” obilježio ovu godinu. Toliko je aktivnosti bilo da ih je naš Mravac jedva uspio sve pohvatati. Na najljepši smo mogući način zaključili ovaj projekt, ali mislimo da tu nije kraj našoj suradnji i prijateljstvima.

Osim projekta, bilo je tu i drugih aktivnosti te ovom prilikom hvala svima, učiteljima i učenicima, koji su na bilo koji način sudjelovali. Posebna hvala Marinu Kosoru, glavnom novinaru naše škole, koji nas je jednom mjesečno informirao o svim događanjima putem radija i kroz cijelu godinu pomagao u prikupljanju i pisanju vijesti za Mravac.

A sada... torbe i udžbenike ostavite sa strane, ručnike u ruke i krenite put plaže... zaslužili ste!

Urednica Ivana Goreta

RADIO OŠMANUŠ

Evala Manušani, to je to, 6. mjesec, kraj školske godine. A mi smo tu, već treću godinu za redom. Već pune 3 godine Radio OšManuš izvještava vas o svim oblicima školskih događanja, o svakom istaknutom učeniku, o svakom postignuću kojim se naš Manuš divi i ponosi. Već 3 godinu zaredom pozivamo vas na uključivanje u projekte, nagrađujemo vas, uveseljavamo i, barem minimalno, skrećemo vam misli od već tradicionalnih školskih briga i „nedaća“.

Što se tiče ovogodišnjeg napretka radija, možemo se pohvaliti kako smo primili nove članove, a ponosni smo što je jedan od članova tek u 3. razredu. Djelujemo i van studija; održali smo predavanje „Što je radio i kako biti dobar radijski voditelj?“ I ove smo vas godine nastojali oraspoložiti najslušanijim hitovima i već tradicionalnom top listom. Kao i proteklih godina, naš trud bivao je prepoznat i upravo je to ono što nam daje vjetar u leđa za napredak i nastavak ulaganja vremena i truda. Sve u svemu, nakon skoro 180 dana nastave definitivno smo sposobni donijeti zaključak da smo postali sve bolji i nadamo se da ćemo takvom putanjom nastaviti i iduće godine.

Najmlada voditeljica

Popodnevna ekipa

Do iduće godine, novih događanja, nagrada i hitova...

DO SLUŠANJA, i naravno, STOJTE NAM DOBRO, DOBRI NAŠ SVITU.

Marino Kosor, 7.c

ŠKOLSKI SANDUČIĆ

17. veljače u knjižnicu naše škole došla je novinarka Hrvatskog katoličkog radija. Ona je odbačena učenicima iz 4.a, 4.b, 6.a, 6.b i 8.c razreda postavljala pitanja o Korizmi. Cijeli je intervju snimljen i emitiran na Hrvatskom katoličkom radiju u emisiji Školski sandučić. Ukoliko želite poslušati što su to naši Manušani rekli, emisiju

možete pronaći u arhivi HKR-a na web stranici www.hrk.hr. To što je prošlo vrijeme Korizme ne znači da ne morate činiti dobra djela, a naši odgovori vas možda još više potaknu na to.

Antea Gabrić, 4.b

MANUŠKI DEBATANTI

Odlaskom članova pobjedničkog debatnog tima u srednju školu na scenu su stupila neka nova lica. Nando Kuprešanin, Tonka Butorac, Anja Kovač, Mihaela Samardžić, Marino Kosor, Mihovil Parčina i ja ove smo godine usvajali ovu vještinu argumentiranog raspravljanja pod vodstvom mentorica Tamare Domić i Vesne Grubić.

Mentorice učiteljica Tamara Domić i pedagoginja Vesna Grubić

Pripremali smo se i imali sastanke debatnog tima jednom ili dva puta tjedno, a prije natjecanja i češće. Prisustvovali smo edukaciji za debatu, turniru i međužupanijskom natjecanju u debatanju. Na turniru smo osvojili 4. mjesto i naš učenik Nando osvojio je 2. mjesto za najboljeg govornika. Na natjecanju se naš drugi tim nije mogao natjecati jer se jedan od govornika razbolio. Srećom, imali smo još jedan tim s kojim smo izašli na natjecanje, a ostali govornici koji se nisu natjecali gledali su debate i pružali moralnu

Tonka hvata bilješke

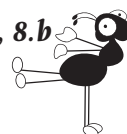
Nando i Anja pozorno slušaju

Opuštena atmosfera

podršku timu koji se natjecao. Natjecanje, koje je održano u OŠ Pazdigrad, bilo je jako lijepo iskustvo za sve debatante. Upoznali smo mnogo naših vršnjaka i iz drugih gradova, iako je trajalo dva dana, nije bilo naporno jer smo imali dovoljno pauza. Suci su bili poštjeni i objektivni te su davali jako dobre savjete kako da se poboljšamo u sljedećoj debati. Iako nismo bili među prva tri mjesta, zadovoljni smo otišli kući. Debatu bismo preporučili svima i zato pozivamo sve šestaše i sedmaše da se pridruže debatnom timu u sljedećoj školskoj godini.

Klara Juras, 8.b

BLAGDANSKO SRCE

Manušani su se vrlo brzo odazvali

Kao i svake godine naša škola sudjeluje u humanitarnoj akciji organiziranoj od strane Gradskog društva Crvenog križa Split. Ove godine humanitarna akcija nazvana je Blagdansko srce i odvijala se od 16.4. do 20.4.2018. u našoj školi pod vodstvom učiteljice Ivane Vlastelice. Skupljali smo pomoć u hrani i higijenskim potrepštinama za najpotrebitije stanovnike našeg grada i ovim putem zahvaljujemo svima koji su se uključili u ovu akciju.

Plakat Crvenog križa

Ivana Vlastelica

DAN SPORTA

I ove godine, 17. travnja, održan je Dan sporta. Rano ujutro s igrališta su se čuli navijački povici naših Manušana. Učenici su odmjerili snage u već dobro poznatim sportskim igrama (nogomet, graničar i štafeta). Bez obzira na rezultat, vrućinu i napor, zabave nije nedostajalo. Marljive dječje ruke izradile su i ove godine zastave i bubnjeve koji su odzvanjali kroz cijelu školu, ali i oko nje. Zahvaljujemo svim djelatnicima škole koji su sudjelovali u organizaciji i preuzeli ulogu sudaca. Jedva čekamo sljedeću godinu!

Paula Vojnović, 7.c

Priprema transparenta

Nema dobrog uspjeha bez dobrih navijača

Cekavci su se baš potrudili ove godine

ZDRAVI ĐIR

Početkom svibnja učenici nižih razreda naše škole, u pratnji učiteljica i pedagoginje Vesne Grubić, posjetili su novootvorenu trgovinu Eco Garden koja obiluje domaćom hranom i prirodnim kozmetikom izrađenom od namirnica iz domaćeg uzgoja. Učenici su imali priliku vidjeti različite vrste voća, povrća i orašastih plodova te saznati koliko su uistinu zdravi i na koje se sve načine mogu upotrijebiti u kuhinji. Također, vidjeli su različite proizvode (kolače, pudinge, *smoothie*) te su degustacijom shvatili da 'zeleno' može biti i ukusno. Zajedno sa zaposlenicima nudili su kupcima zdravu hranu i prodavali je, a za kraj su i razvrstavali otpad u skladištu i vidjeli

Vaganje jagoda

Degustacija... mmm

što se sve može reciklirati. Puni doživljaja i znanja, učenici i učitelji vratili su se u školu spremni i ostale potaknuti na zdravi đir.

Ivana Goreta

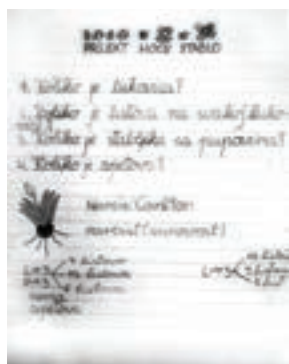
ŽELIM STABLO

Povodom Svjetskog dana zaštite šuma i prvog dana proljeća uključili smo se u projekt Želim stablo kojim se potiče sadnja drveća i podiže kvaliteta zraka u učionicama. Cilj projekta je spoznati pravu vrijednost svakog stabla za okoliš, zajednicu i pojedinca te poboljšati zrak koji u školi udišu naša djeca.

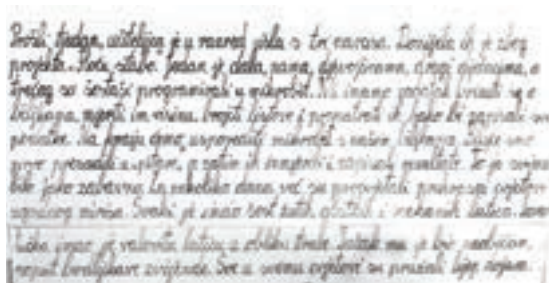

Svašta smo naučili

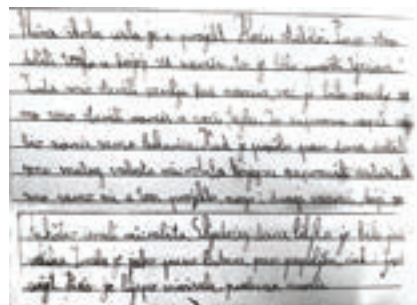
Ilijana Dominović

Ursula Štambuk, 4.b

Lea Ostoić, 4.b

Toma Dodig, 4.b

FOLKLOR SVUDA OKO NAS

Školska godina 2017./18. bila je posebno uzbudljiva za članove folklorne grupe u našoj školi. Obilježilo ju je čak 5 javnih nastupa od kojih je svaki donosio jednako uzbuđenje i želju za što boljom izvedbom. Nastupiti pred svojim učiteljima, roditeljima, prijateljima, a posebice pred nepoznatima, uvijek nosi pomiješane osjećaje ponosa, treme i straha od pogreške. Ipak, osmjesi na licima malih folkloraša najbolje opisuju što osjećaju dok plešu na svima poznate taktove Splitskog plesa ili završnog kola iz opere Ero s onoga svijeta.

Iako više nisu u programu produženog boravka, i dalje vrijedno dolaze na probe, bez obzira odnosi li se to na predsat ili dolazak u suprotnu smjenu. Redovite plesne probe, vrlo često i pojačane, rad, trud i predivne izvedbe kojima nas uvijek iznova oduševljuju, samo su dio onoga što ovu grupu čini jednom od najvrednijih sekcija škole. Nerijetko su izmamili čak i suzu u oku, potvrđujući time staru narodnu izreku da se trud uvijek na kraju isplati. Svakako se treba zahvaliti i roditeljima, bez čije pomoći i suradnje vrlo često ne bi bilo moguće organizirati nastupe.

Generaciju koja već treću godinu uljepšava brojna događanja u našoj školi kao i izvan nje, čine učenici 4.b (Rina Bojanić, Ema Ćubelić, Laurencio Grisogono, Zara Kovačević, Petra Lelas, Ivo Smiljanić, Dario Stojkovski, Matej Šantić, Bruno Tomić) i 4.c razreda (Nina Baumgartner, Tao Drašković, Josipa Franetović, Petra Horvat, Fani Jukić, Roko Kovač, Dora Medvidović) i svojim su radom opravdano postali ponos svojoj voditeljici, ali i čitavoj školi.

Hvala im na tome!

Daniela Ilić

Uljepšali smo i uveličali Dan kravate u našoj školi

Dani osnovnih škola na Filozofskom fakultetu

Svečani prijam prvaša

Treba sve dobro uvježbati...

VELIKA MANUŠKA MAŠKARADA

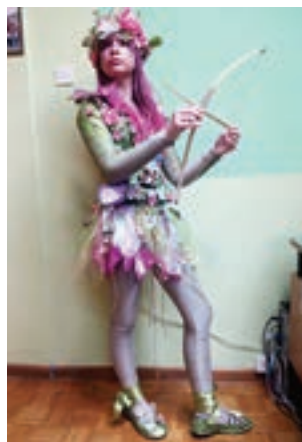
Pod geslom „Dolje smeće, mi smo za cvijeće, za čisti zrak i pitku vodu!“, već tradicionalno, na Manušu se održala velika maškarada. 13. veljače u našu su školu ušli neki novi učenici; sirene, vampiri, princeze, vještice, nogometaši... Ove je godine Manuška maškarada bila u znaku zagađenja okoliša otpadom. Učenici su imali priliku iskazati svoje nezadovoljstvo potaknuto onečišćenjem prostora u kojem živimo i zraka koji udišemo, a sve u svrhu zdravlja nas i budućih generacija. Kako to iz godine u godinu biva, naši su najmlađi bili u povorci malih maškara po cijelom kvartu, a nakon njihova povratka, na našem školskom igralištu spaljen je krnjo, a s njime i sva negativnost uzrokovana svakakvim oblicima problema. Nastava je u popodnevnoj smjeni bila skraćena kako bi se učenici mogli pridružiti gradskoj povorci maškara.

I mali i veliki Manušani iz godine u godinu oduševljavaju nas svojim idejama i kostimima. Nadamo se da će tako biti i sljedeće veljače.

Marino Kosor, 7.c

Cijeli razred si je dao truda...

Neki kostimi su se izrađivali mjesecima...

VEČER MATEMATIKE

I ove godine nastavili smo s promocijom matematike, ali smo ovaj put organizirali večeri matematike. Naime, interaktivne radionice održane su u tri večeri početkom prosinca (za učenike nižih razreda, za učenike 5. i 7. razreda te za šestaše i osmaše). Vrijedne učiteljice i ove su godine pripremile bezbroj zanimljivih aktivnosti za učenike i njihove roditelje te jednima i drugima još jednom pokazale kako matematika zaista može biti zabavna, pogotovo u dobrom društvu.

Ivana Goreta

Petaši su se odlično zabavljali

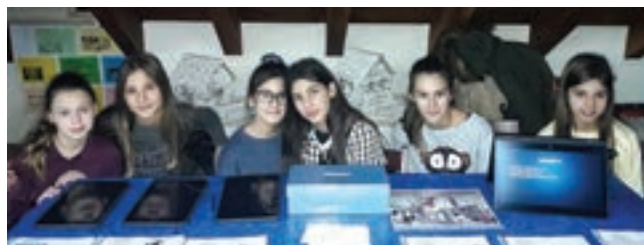
ZLATNA VEČER MATEMATIKE

Dana 4. prosinca 2017. godine održana je Zlatna večer matematike u prostorima Etnografskog muzeja u Splitu.

Naša škola sudjelovala je s projektom „Matematikom kroz stari Manuš“ kojim je ostvarena korelacija predmeta povijesti, tehničke kulture i matematike. Odlučili smo se za ovu temu kako bi obilježili 2017. godinu kao Međunarodnu godinu turizma. „Mali šegrti“, učenici 5. i 6. razreda, pod vodstvom učiteljice Katice Jukić, izradili su prekrasne makete tipičnih dalmatinskih

„Matematikom kroz stari Manuš“

„Mali šegrti“

kamenih kućica. Učiteljica Dragica Reljić uputila je učenike u povijesnu pozadinu samih građevina i starih splitskih predgrađa, a učiteljica Lahorka Havranek Bijuković zajedno s učenicima osmislila matematičke zadatke i prezentaciju projekta uz korištenje IKT-a.

Divan ambijent Etnografskog muzeja i velik broj posjetitelja učinili su od ove poznate manifestacije još jedno u nizu adventskih događanja u gradu Splitu.

Lahorka Havranek Bijuković

MANUŠANI NA FJERI SVETOG DUJE

Na dan zaštitnika našeg grada folkloraši su tradicionalno prošetali gradom te sudjelovali u procesiji u čast svetoga Duje. Pokazali su turistima i domaćima nošnje našeg grada i školu Manuš predstavili u najboljem svjetlu. 18 učenika, učiteljicu Ilijanu Dominović, pedagoginju Vesnu Grubić i vjeroučiteljicu s. Katarinu Čotić pozdravili su i župan Blaženko Boban te gradonačelnik Andro Krstulović Opara. Susret s gradonačelnikom zabilježile su i kamere.

Ivana Goreta

Pokraj Grgura pa zatim ponosno kroz grad

Dan njemačkog jezika

TAG DER DEUTSCHEN SPRACHE

U petak, 13. travnja 2018. godine, Županijsko stručno vijeće učitelja i profesora njemačkog jezika organiziralo je tradicionalnu priredbu Dan njemačkog jezika u dvorani Nadbiskupijske gimnazije Don Frane Bulić u Splitu.

„Nijemci“ s ponosnom ravnateljicom i mentoricom

Na priredbi su sudjelovale škole iz Splitsko – dalmatinske županije, a našu školu predstavili su Zoran Perković (7.b), Roko Ugrina (7.b), Mihovil Kuliš (7.b), Mihovil Parčina (7.c), Marija Budić Leto (7.a), Paula Vojnović (7.c), Karla Manojlović (7.c), Lucija Šoljak (7.a), Karla Kriste Babić (5.b), Lana Vickov (5.b), Gabi Španić (5.a) i Rita Iva Sokol (5.b).

Komentatori Roko i Mihovil

U predstavi Liebe und Toleranz, Tonka (Karla Kriste Babić), marljiva učenica OŠ Manuš i Thomas (Zoran Perković), porijeklom Hrvat, koji dolazi iz Njemačke, zaljube se. No iako izgovaraju iste riječi „Ich liebe dich – Volim te“, značenje za Tonku i Tomu je posve drugačije. Thomas je ljubomoran i kontrolirajuće nastrojen, sklon

Zoran „u elementu“

nasilju, no Tonka se buni i ostavlja ga, iako je prijateljice pokušavaju nagovoriti da je nasilničko ponašanje u ljubavi uredu. Stiže učiteljica, Gabi Španić, koja Thomasa i prijateljice odvodi u stručnu službu kako bi svi potražili psihološku pomoć, a Tonki za nagradu, rad i marljivost nudi mjesto u učeničkom Erasmus+timu. Tonka odlazi na mobilnost u Italiju gdje upoznaje nove prijatelje i zaljubljuje se u Giuseppea, u odličnoj izvedbi Mihovila Kuliša. Cijela predstava popraćena je glazbom, komentarima na njemačkom jeziku (Mihovil Parčina) i interpretacijom na splitskom (Roko Ugrina). Rezultat: gromoglasni aplauz, učenici ispunjena srca i diseminacija manuškog Erasmus+projekta.

POSJET SINAGOGI

U ponedjeljak 26. veljače 2018. godine časna sestra Katarina Čotić vodila nas je u posjet sinagogi u Splitu. Išao je cijeli 4. c razred. Prije posjeta smo učili o tome kako je Isus u sinagogi naučio čitati i pisati. Vrata sinagoge nam je otvorila gospođa koja nas je uvela u prostor za molitvu. Pričala nam je kako se židovski sveti obred odvija u sinagogi. U sinagogi se čita Tora koja mora biti okrenuta prema Jeruzalemu. Židovski svećenik zove se rabin i za razliku od našeg svećenika on se ženi. U hramu je pergament ne kojemu piše 613 zakona i lista ljudi koji su stradali u logoru. Židovi stavljaju obredni šal i obredno remenje. Žene stavljaju marame i šešire na glavu, a muškarci crnu kapu koja se naziva kipa, jarmulke ili kopel. Žene smiju zakasnuti na molitvu i one imaju svoje mjesto u sinagogi. Kod Židova

Prepuni novih znanja

žena ima veliku važnost, jer se židovstvo prenosi po majci. Židovski znakovi su svijećnjak i Davidova zvijezda. Svijećnjak Menora je jako bitan za Židove, može biti sedmerokraki ili osmerokraki. Sedmerokraki svijećnjak bio je jedan od glavnih objekata u šatoru za vrijeme lutanja Hebreja po pustinji koje je trajalo mnogo godina. Hanuka (blagdan posvećenja Hrama) traje 8 dana i svaki dan se pali nova svijeća na svijećnjaku s osam krakova, a u Zagrebu se pali i na Trgu bana Josipa Jelačića. Još neki od njihovih blagdana su Roš Hašanah (židovska nova godina, koja se slavi u rujnu ili listopada i na taj dan oni pušu u rog koji je njihov glasnik), Jom kipur (dan oprosta i pomirena), Pasha (dan oslobođenja od ropstva), Šabat (dan odmora) počinje petkom uvečer i traje do subote uvečer, to je dan za čitanje Tore, paljenje svijeća i taj dan svi provode u krugu obitelji. Židovi kraj ulaznih vrata drže kutijicu koja se naziva mezuzah i u njoj se nalazi molitva. Pri ulasku ili izlasku iz kuće, Židovi mezuzah dotaknu prstima i prste poljube. Gospođa nam je pričala i o hrani koja se naziva košer, to je čista hrana koja je u skladu s Torom te nam je rekla da oni ne jedu svinjetinu. Za novu godinu se jede šipak i mnogo slatkoga da bi sljedeća godina bila slatka i rodna. Učenici 4. c razreda su rekli da im je bilo jako lijepo te da su uživali u posjetu sinagogi i naučili mnogo o židovskim običajima.

Na ulazu u sinagogu treba se i slikati

Zara Subotić i Dora Medvidović, 4.c

DOGAĐANJA U KNJIŽNICI

MANUŠKI PRIČIGIN – „GOVORIMO KA NAŠI STARI“

Da im je draže pričati nego tipkati dokazali su Manušani 20. ožujka. Toga datuma u našem Manuškom tinelu održao se 10. jubilar- ni Manuški pričigin. U 18.30 tinel je bio pre- pun, jedva se čekalo čuti što nam to učenici žele ispričati, a tražilo se i mjesto više. Sudjelovala su 23 pričiginaša koji su svojim pričama punih sat vremena nasmijavali auditorij. Tema ovogodiš- njeg pričigina bila je „Govorimo ka naši stari“. Cilj našeg susreta bio je oživjeti čakavštinu i čuti kako su govorili naši preci. Učenici su na čakav- skom narječju ispričali smiješne događaje iz ži- vota njihovih baka, djedova, roditelja, a poneki i neku vlastitu zgodu ili nezgodu. Ostali učeni- ci, učitelji i roditelji pozorno su ih slušali, smijali se i zaista uživali u pričiginaškim interpretaci- jama koje su bile više nego odlične. Događaj je

Jubilarni 10. Manuški pričigin

i upotpunila dramatizacija priče Ribar Palunko i njegova žena koju su na čakavskom narječju izveli učenici 6.b razreda. Vrijeme je brzo prošlo, čuli smo puno starih i zaboravljenih riječi i lijepo se provešeli. Nadamo se da će Manuški pričigin doživjeti još puno jubileja!

Katarina Brstilo

SVETA LUCIJA

Tradicionalno, 13. prosinca u Manuškom tinelu slavimo blagdan svete Lucije. Ove školske godi- ne proslava je počela u 18.30, a tinel je bio prepun učitelja, djece i roditelja. Sudjelovali su učenici trećih, četvrtih i petih razreda. Susret je zapo- čeo tradicionalnom kolendom učenika 5.b ra- zreda. Nakon kolende naše učenice pročitale su detalje iz života svete Lucije. Članice liturgijske grupe posjetile su sa časnom sestrom Katarinom kriptu splitske katedrale koja je posvećena sve- toj Luciji te su nam ispričale doživljaje toga po- sjeta. Učenici i učenice četvrtih razreda ispričali su nam običaje koji se štuju u Dalmaciji na dan

Proslava sv. Lucije

svete Lucije. Na kraju su predstavnici razreda posijali pšenicu te su je odnijeli u svoje učionice.

Katarina Brstilo

TRANSNACIONALNI SASTANAK U IZMIRU U TURSKOJ

Projekt „Mi, djeca EU, kažemo...” nastavlja se i ove školske godine. Na početku drugog dijela, od 8. do 11. listopada, u Turskoj je održan 2. transnacionalni sastanak. Domaćin je bila Osnovna škola Karsiyaka iz Izmira s kojom smo surađivali i tijekom prvog Erasmus plus projekta „Od starog pisma do novog prijateljstva“. Sastanku su nazočili učitelji iz svih šest škola partnera u ovom projektu.

Prvog dana održali smo dva projektna sastanka na kojima smo najviše razgovarali o aktivnostima koje nas očekuju tijekom ove nastavne godine. Putem videokonferencije sastanak je vodila koordinatorka Tajana Bundara.

Također smo razgovarali o našem sljedećem susretu, mobilnosti u Italiji krajem studenog i početkom prosinca 2017. godine. Koordinatorica talijanskog projektnog tima Natalia Caracci predstavila je raznovrstan program kojega su pripremili kolege učitelji iz Altofonte na Siciliji.

Drugog dana našeg boravka u Izmiru domaćini su za sve sudionike organizirali izlet. Posjetili smo svetište Blažene Djevice Marije iznad Efeza i

Kod domaćina u Izmiru

sam antički Efez. Efez je danas jedno u od najbogatijih arheoloških nalazišta u Europi za razdoblje antičkog Rima.

Dragica Reljić

NACIONALNO DJELO S TEMOM DISKRIMINACIJE

Projekt „Mi, djeca EU, kažemo...” bavi se i problemom diskriminacije među djecom. Kako bismo osvijestili taj problem među učenicima naše škole, odlučili smo za lektiru izabrati jedno književno djelo iz nacionalne književnosti koje progovara o toj temi. Naš izbor je pao na Dugu Dinka Šimunovića i na Moju slavnu prijateljicu Ivane Guljašević Kuman. Škole partneri

u projektu također su izabrali književno djelo s istom temom iz njihove nacionalne književnosti. Tijekom mjeseca prosinca održali smo videokonferencije u kojima smo jedni drugima predstavili nacionalna djela koja smo izabrali.

Dragica Reljić

DAN KRAVATE

Već nekoliko godina zaredom u našoj školi se svečano obilježava 18. listopada – Dan kravate. (2008. godine Hrvatski sabor je proglasio 18. listopada Danom kravate.)

Riječ kravata dolazi od riječi Hrvat o čemu svjedoče ugledne svjetske enciklopedije kao što je Encyclopedia Britannica. Naime, naši su vojnici ratujući na tlu Francuske u 17. st. proširili nošenje kravate diljem Europe. Prvi koji je prihvatio kravatu kao modni detalj bio je francuski kralj Luj XIV. – kralj Sunce. Nakon francuskog dvora kravata je prihvaćena u cijeloj Francuskoj

Radionica vezivanja kravate

i susjednim zemljama, Belgiji i Nizozemskoj. A zahvaljujući engleskom kralju Karlu II. prihvaćena je i na otoku, u Velikoj Britaniji. Englezi su uveli crne i šarene kravate (do tada su bile u upotrebi samo kravate bijele boje). Englezi koji su postali ludi za kravata proširili su je diljem svijeta jer su posjedovali brojne kolonije na svim kontinentima. Za današnji izgled kravate zaslužan je Amerikanac Jesse Langsdorf koji je skrojio

Oslikavanje kravata

kravatu iz tri dijela te omogućio njezinu industrijsku proizvodnju. Svjetski centar kravate nalazi se u Italiji, u gradu Como.

Dan kravate obilježili smo svečanim programom u kojem su učenici mogli poslušati predavanje o povijesti kravate te su mogli sudjelovati u radionicama oslikavanja i vezivanja kravate.

Dragica Reljić

MEĐUNARODNI DAN PRAVA DJETETA

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana dječjih prava u prostorima atrija Gradske uprave svečano je otvorena izložba crteža učenika Osnovne škole Manuš. Otvorenju izložbe radova na temu dječjih prava, koju je organizirao Dječji forum „Splitska dica“ OŠ Manuš, nazočili su gradonačelnik Andro Krstulović Opara, njegova zamjenica Jelena Hrgović, te viša savjetnica Anđelka Visković. Gradonačelnik je pozvao učenike da vode brigu o ostvarivanju vlastitih dječjih prava, ali i naglasio da trebaju poštovati prava prijatelja, vršnjaka i svojih učitelja. Istaknuo je da će Grad podržati vrijedne inicijative na tražnju otvorene izložbe. U razgovoru sa učenicima i učiteljima OŠ Manuš dogovorio je zajedničku akciju uklanjanja grafita s fasade škole koja će se održati tijekom sljedeće godine.

Učenici OŠ Manuš, zajedno sa svojom ravnateljicom Maritom Guć, otvorenu izložbu organizirali su u sklopu dvogodišnjeg projekta „Mi, djeca EU, kažemo...“.

Za sva pitanja tu su...

Upoznavanje s gradonačelnikom

Dragica Reljić

Zajednička fotografija za kraj

2. MOBILNOST - ALTAFONTE, ITALIJA

Od 26. studenog do 2. prosinca održana je i druga mobilnost u sklopu projekta „Mi, djeca EU, kažemo...“. Nakon Slovenije posjetili smo Italiju. Ovaj put učenike i učitelje iz Grčke, Turske, Slovenije, Litve i Hrvatske ugostila je osnovna škola iz Altafontea na Siciliji. Tamo smo boravili tjedan dana uživajući u druženju tijekom brojnih aktivnosti.

Naš put započeo je na splitskom aerodromu u pratnji učiteljica Tajane Bundare i Ilijane

Dir po Palermu

Dominović. U Palermo smo stigli oko devet sati navečer, upoznali smo se sa svojim domaćinima i umorni krenuli njihovim kućama.

Prvi dan započeo je dobrodošlicom talijanskog tima i upoznavanjem s učenicima osnovne škole u Altofonte. Zatim smo prošetali po tom malom mjestu i doznali ponešto o njemu i ljudima koji tu žive. Srdačno nas je primila i gradonačelnica, a potom smo se vratili u školu i tamo se družili s učenicima.

Sljedeći je dan bio rezerviran za obilazak Palermo. Cijeli je stari dio Palermo turistička znamenitost. Grad je nastao 734. godine p.n.e. Osnovali su ga Feničani, a kasnije je postao dio Rimskog, a potom Bizantskog Carstva kojem je pripadao nešto više od 1000 godina. Bio je i pod arapskom vlašću, kao i pod Vikinzima (Normanima). Do talijanskog ujedinjenja dolazi tek 1860.g. Šetajući gradom jasno smo vidjeli tu sinergiju između zapadnjačke, islamske i bizantske kulture. Cijela stara jezgra je na popisu UNESCO-a. Posjetili smo zgradu opere Teatro Massimo u kojoj se zvuk odbija od zidova i pojačava nekoliko puta. Danju djeluje poput muzeja. Kate i ja također smo istražile trgovinu Sephore u središtu grada za vrijeme pauze. Nakon razgledavanja smo posjetili utočište za izbjeglice i čuli tužne priče ljudi koji tu borave.

Treći nam je dan proletio u uvježbavanju *flash moba*, sudjelovanju u raznim radionicama te prisustvovanju nastavi u školi.

Polovicu predzadnjeg dana proveli smo u albanskom selu u blizini Altofontea. Otišli smo u gradsku knjižnicu gdje nas je gradonačelnik uputio o tom malom mjestu. Većina stanovnika govori albanski jezik te su natpisi na ulicama napisani i na albanskom i talijanskom. Tamo smo kušali ukusne sicilijanske canolle s kremom od badema u slatkom kornetu, ali Tonino, Kate, Luka i ja složili smo se da su nam ipak najdraža njihova peciva. Na povratku smo svratili u kuću Crvenog križa gdje smo upoznali izbjeglice iz Afrike i Sirije, a njihove su nam priče promijenile

S domaćinima

Podrška s tribina

način na koji gledamo svijet. To nam je bio najdraži dio puta.

Kada smo se vratili u Altofonte, otišli smo se presvući jer je bilo vrijeme za nogometnu utakmicu. Na utakmici smo se zbližili sa svima, a Luka i Tonino saznali su da imaju obožavateljice. Naime, zaludili su svaku Talijanku i većinu Grkinja.

Zadnji smo dan otplesali *flash mob* i poslušali rap pjesme svih država koje su u projektu. Teško nam se bilo rastati od svih učenika i ljudi koje smo upoznali u Palermu pa su se na jutro rastanka lile suze. U Split smo stigli kasno navečer prepuni divnih iskustava, lijepih sjećanja, uspomena i novih poznanstava.

Kaja Colnago, 8.b

POSJET ZAJEDNICI TALIJANA SPLITA

Tijekom prošle školske godine posjetili smo Židovsku općinu u gradu Splitu, a u tekućoj školskoj godini posjetili smo talijansku nacionalnu manjinu. Prema popisu stanovništva iz 2011.g. u RH živi 18 700 Talijana, u samom gradu Splitu 83.

Učenici 7.a razreda tijekom prosinca su posjetili Zajednicu Talijana Splita (Comunita degli Italiani da Spalato). Učenike je primila predsjednica Zajednice, gospođa Antonella Tudor

Tomaš. Predsjednica Tudor predstavila je rad Zajednice koja je osnovana 1992.g. Prema saznanjima gdje Tudor u Splitu trenutačno živi oko 300 pripadnika talijanske nacionalne manjine. Primijetili smo da se taj podatak značajno razlikuje od podataka koje smo pronašli na službenim internetskim stranicama Grada Splita gdje se navodi da u Splitu živi 83 pripadnika talijanske nacionalne manjine. Predsjednica Tudor je objasnila da se mnogi pripadnici talijanske manjine prilikom popisa stanovništva više ne izjašnjavaju kao Talijani pa je to razlog zašto su brojke tako različite.

Od predsjednice Tudor doznali smo da u Splitu djeluju dvije udruge koje okupljaju članove te nacionalne manjine, a to su Zajednica Talijana Grada Splita i hrvatsko-talijanska udruga „Dante Alighieri“. Također smo doznali da pripadnici talijanske manjine nisu potpuno zadovoljni svojim položajem u gradu. Kako nam je objasnila gđa Tudor, zbog malog broja pripadnika talijanske nacionalne manjine, gradske vlasti

Comunita degli Italiani da Spalato

financijski ne podupiru rad udruga. Zbog istih razloga prekinuli su izdavanje svog časopisa. Ipak, u drugim dijelovima Republike Hrvatske gdje je talijanska manjina brojnija, primjerice u Zadru, Rijeci ili Istri situacija je puno bolja. U Rijeci djeluje talijanska srednja škola, a u Zadru i talijanski vrtić, dok je Istra dvojezična. U Istarskoj županiji Statutom je određeno da su hrvatski i talijanski jezik „u ravnopravnoj službenoj uporabi u radu županijskih tijela u samoupravnom djelokrugu.“

Talijanski konzulat kao najviše predstavničko tijelo jedne nacionalne manjine nalazi se u Zagrebu dok u Splitu boravi počasna viša konzulica, gđa Maja Medić. Prema hrvatskom Ustavu pripadnici nacionalnih manjina mogu birati svoje zastupnike u Hrvatski sabor. Interese talijanske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru zastupa gospodin Furio Radin.

Prilikom posjeta Zajednici Talijana Splita učenici su mogli ponešto saznati i o povijesti te nacionalne manjine. Saznali smo da su se Talijani

Predstavljanje nacionalne manjine Talijana

u većem broju naselili na jugu Hrvatske u vrijeme mletačke okupacije naše obale u vremenu od 1409.g. do 1797.g.

Mnogi pripadnici ove nacionalne manjine doprinijeli su razvoj našeg grada. Složili smo se da u red znamenitijih Talijana našeg grada ide i splitski gradonačelnik Antun Bajamonti (1860.–1882.). Zahvaljujući Bajamontiju koji je bio jedan od omiljenijih splitskih gradonačelnika, Split je dobio vodovod.

Tijekom posjeta razgovarali smo o sličnostima i razlikama između hrvatske i talijanske kulture i načina života. Zaključili smo da je puno više sličnosti nego razlika. Primjerice, povezuje nas mediteranski način života, slična prehrana i graditeljstvo, vjera i drugo. Jug Hrvatske stoljećima je bio pod jakim utjecajem talijanske kulture. To se čuje u brojnim talijanizmima u hrvatskom jeziku kao što su: ponistra, škure, skaline, katriga i drugo. Ipak, pronašli smo i jednu razliku. Naime, saznali smo da Talijani ne pridaju veliku pažnju obilježavanju svetog Nikole ili svete Lucije koji su jako popularni u Hrvatskoj, osobito među djecom jer im donose darove. U Italiji se velika pažnja posvećuje obilježavanju 6.1. kad Befana (sveta Epifanija) donosi djeci darove ako su bila dobra ili ugljen ako nisu.

Tijekom posjeta učenici su vježbali znanje talijanskog jezika. Većina njih već pohađa izbornu nastavu talijanskog jezika u našoj školi. Predsjednica Zajednice Talijana Splita Antonella Tudor pozvala je sve učenike na besplatan tečaj talijanskog jezika koji organizira njihova udruga.

Dragica Reljić

DAN SIGURNIJEG INTERNETA

6. veljače obilježili smo Dan sigurnijeg interneta. Inspektor Radoja iz Odjela prevencije pri PU Splitsko-dalmatinskoj, održao je interaktivnu prezentaciju o dobrim i lošim stranama interneta. Prisustvovali su učenici 5.–8. razreda. Predavanje je pobudilo niz pitanja, te je svijest o uporabi interneta podignuta na veći nivo. Internet je zanimljiv i zabavan svijet, ali uz oprez!

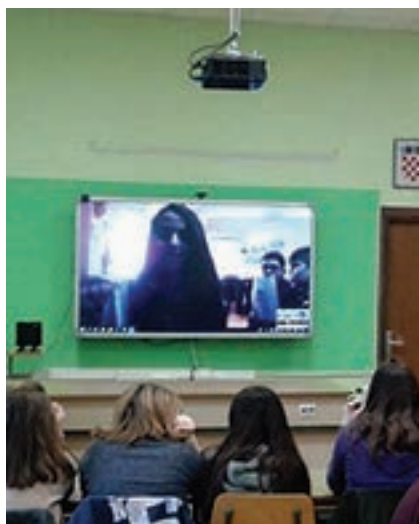
Dragica Reljić

Interaktivna prezentacija inspektora Radoje

VIDEOKONFERENCIJA O NACIONALNIM MANJINAMA

Malo neformalnog razgovora za kraj

Tijekom videokonferencije koju smo održali 1. ožujka razgovarali smo s našim projektnim partnerima iz Izmiru u Turskoj. Tema videokonferencije bila je vezana za položaj nacionalnih manjina u našim državama. Učenici iz Turske i Hrvatske predstavili su nacionalne manjine svojih zemalja. Mi smo posebno predstavili talijansku nacionalnu manjinu čiju udrugu smo posjetili u prosincu prošle godine.

Ipak, najzanimljiviji dio videokonferencije bio je onaj neformalni kad su učenici razgovarali o svakodnevnim temama koje ih zanimaju. Vrlo brzo se otkrilo da imaju puno istih interesa i zanimacija te je to bio početak prijateljstva koje se nastavilo tijekom mobilnosti u našem gradu.

Dragica Reljić

DISEMINACIJA: PREDSTAVLJANJE BROŠURE

U prostorima Gradske knjižnice Marka Marulića 22. ožujka okupili su se Manušani i njihovi brojni gosti kako bi „gradu i svijetu“ predstavili brošuru koja slavi prava djece.

Učenici Nora Žuvela i Luka Bajto bili su simpatični voditelji ove svečanosti na kojoj su nastupili folkloraši, zbor i dramska grupa škole.

Publici su se obratile dvije uvažene gospe, gospođa Ana Pezo Babić, dječja pravobraniteljica i Anđelka Visković, savjetnica za obrazovanje u uredu gradonačelnika Splita. Na kraju svečanosti, ravnateljica Marita Guć, pozvala je nazočne na novo druženje tijekom mobilnosti krajem svibnja.

Dragica Reljić

Brošura o dječjim pravima

INTERNACIONALNA DISEMINACIJA

manuškog Erasmus+KA2 projekta „Mi djeca EU kažemo...“

Na poziv Damjane Potočnik, članice našeg slovenskog Erasmus+tima i članice upravnog odbora međunarodnog udruženja The Learning Teacher Network, Tajana Bundara je otputovala u Palermo na konferenciju The Learning Teacher Network organizacije i s kolegicama iz projekta, Nataliom Carracci i Marjetom Raztresen predstavila naš projekt. Tema seminara održanog od 26. do 29. travnja 2018. bila je Immigration and Good Quality Education pa je fokus prezentacije bio na projektnim aktivnostima vezanim uz migrantsku krizu, koje smo uspješno proveli prošlu godinu za vrijeme mobilnosti u Palermu i Ljubljani. Tom prilikom u Sloveniji posjetili smo Centar Rog smješten u centru Ljubljane – mjesto nulte tolerancije na diskriminaciju, oštre političke debate, drugi dom imigranata i azilanata, a potom, pod dirigentskom palicom naše pedagoginje Vesne Grubić, uspješno proveli aktivnost debate s temom Imigrantska djeca se mogu uspješno integrirati u školski sustav. U Italiji, na Siciliji smo posjetili Centro Astalli i Karitas, utočište izbjeglica, te svjedočili njihovim potresnim životnim pričama i sudbinama. Direktna izloženost svih sudionika projekta izvornim životnim pričama i situacijama zasigurno je utjecala na perspektivu svih, još jedan pokazatelj koliko je životno iskustvo i primjena nastave u „životnom laboratoriju“ najbolja metodologija učenja, stvaranja kritičkog mišljenja i debatiranja.

Kreacija idejnog začetnika projekta, naše učiteljice Dragice Reljić, dotakla je najviše krugove europskog obrazovanja, pa čak i UNESCO.

Koordinatorica projekta Tajana Bundara

Tajana Bundara

Internacionalna diseminacija projekta

PROJEKTI TJEDAN

Dobro došli!

Kravata sa zastavama zemalja-partnera na pročelju škole

Gužva u zračnoj luci

Oslikane majice kao poklon za naše partnere

Ero

Projektne timovi na okupu

Riječi dobrodošlice na dva jezika

Slatka dobrodošlica

Splitsko kolo

Vodič kroz palaču

Dodjela Oscara

And the Oscar goes to...

Šarene jastučnice

Best music

Priprema za oslikavanje

Posjet Centru Juraj Bonači

Naša voditeljica i najbolji redatelj

Svi Oskarovci :)

Samo radno...

Jedna od mnogih radionica

Ubrzani tečaj znakovnog jezika

Trebalo je nešto i degustirati...

U posjetu Turističko-ugostiteljskoj školi

Kreativka na djelu

Sat s učiteljicom Ladom Režić

Dan škole

Kratko, al slatko razgledavanje

Od Manušana za Centar Juraj Bonači

Slika zaista govori tisuću riječi

Talentirane gošće

Manuški šušur

U Banovini

Ovo je bio samo početak...

Svi smo se okušali u aikidu...

...i to prilično uspješno

Oproštajna večera

Predavanje prije prakse

Stigli smo na Bače

Slika s učiteljem Juliom Žuvelom iz Ekološkog Društva Picigin

Jedva smo se dočekali ubaciti u more

RJEŠAVANJE PROBLEMA PONAŠANJA U ŠKOLI KROZ PODRŠKU POZITIVNIM OBLICIMA PONAŠANJA

Treći sastanak 2. našeg europskog projekta održao se u Nizozemskoj 7. i 8. studenog 2017. godine. Za ovaj sastanak smo se pripremali u školi. Prvo smo trebali odrediti na kojim školskim prostorima se najčešće događaju incidenti među učenicima. Nakon kratke ankete ustanovljeno je da su to WC, učionica i hodnik. Nakon toga smo osmislili tri pravila kojih se djeca moraju pridržavati u školi, a to su:

1. Papirnate ručnike bacaj u koš.
2. Održavaj radno mjesto urednim.
3. Hodaj polako i silazi stepenicama.

S tim idejama otputovali smo u Amsterdam gdje je svaki partner predstavio rezultate svojih anketa provedenih u školama te su se analizirali prikupljeni podaci. Sveučilišta su raspravljala o stvarima koje mora sadržavati priručnik koji će se napisati na materinskom jeziku svake zemlje partnera. Sljedeći dan naši su nas domaćini odveli u školu Ravelijn u gradu Steenwijk koja već radi po metodi Rješavanje problema ponašanja u školi kroz podršku pozitivnim oblicima ponašanja. Sama ustanova je izgrađena kako bi učenicima s poteškoćama olakšala boravak u školi. Svaki učitelj se pridržava jasnih pravila te nagrađuje žetonima pozitivno ponašanje kod učenika. Svaki učenik radi za dobrobit razreda, tj. kada se skupi određeni broj žetona, razred biva nagrađen od strane škole nagradom koju biraju učenici; bilo da se radi o petnaestominutnom puštanju glazbe jedan tjedan, hodanju bez cipela u učionici i sl. Tu smo dobili različite ideje kako prilagoditi metodu našoj školi imajući u vidu probleme u ponašanju kod pojedinih učenika.

Četvrti sastanak održat će se u Hrvatskoj gdje će Filozofski fakultet u Splitu biti domaćin

Školska pravila u Osnovnoj školi Ravelijn

Zajedničko druženje i putovanje do škole u Steenwijku

našim partnerima. Posebno se veselimo transnacionalnoj konferenciji gdje će OŠ Manuš prezentirati rad na ovom projektu i naše rezultate.

Andrijana Zec-Peškirić

INTERVJU S BIVŠIM UČENIKOM VJERANOM STRNIŠOM

Prijateljstva sklopljena u osnovnoj školi nekada traju cijeli život. Takav primjer je zasigurno naš sugovornik Vjeran Strniša koji je jedan od organizatora redovitog godišnjeg okupljanja jedne generacije bivših učenika škole Manuš. Vjeran nam je ispričao kako su došli na tu ideju, kako izgledaju njihovi susreti, ali je i najavio jedan dugo očekivani derbi.

Za početak, recite nam nešto o sebi...

— Zovem se Vjeran Strniša, nakon završene 3. gimnazije i FESB-a radim u tvrtki Ericsson Nikola Tesla već 10 godina. Pohađao sam Osnovnu školu Manuš, a 8. razred sam završio 1997. godine.

Iako ste iz škole otišli davno, osim znanja, ponijeli ste i ono jako važno – prijateljstva... Koliko se često okupljate i koliko dugo to već traje?

— Da, upravo tako, najbolji prijatelji su mi iz osnovne škole, družim se redovito s nekolicinom njih. Ima nas desetak koji redovno igramo nogomet na tjednoj bazi, ali i jednom godišnje se okupimo na sv. Stjepana i bude nas oko 25. Kad bi svi mogli doći moglo bi nas se skupiti i 40-ak. Na okupljanje dolazi najviše nas koji smo '82. i '83. godište, ali ima i starijih i mlađih. Nađe se tu i par prijatelja koji nisu išli u našu školu, ali su proveli puno više vremena na školskom igralištu od većine đaka naše škole. Svake godine naleti netko neočekivan. To je postala tradicija sad već

Derbi 1.a i 1.b 1990. godine i okupljanje 2017.

6 godina. I prije bismo se spontano nalazili u vrijeme božićnih praznika, ali 2012. je dogovoren 26.12. kao „službeni“ datum okupljanja.

Kako ste dogovorili taj stalni termin?

Tko je bio glavni organizator?

— Nalazili bi se svake godine za vrijeme praznika, ali te 2012. godine smo smislili da druženje postane tradicionalno, odabrali smo 26. prosinca jer mnogi rade van Splita, a i van Hrvatske pa je većina tu u vrijeme božićnih praznika. Još jedan od razloga bio je jer se taj dan igra i Boxing day u Engleskoj po kojem smo i mi prozvali naš turnir.

U početku bi Ilica Bogetić i ja organizirali druženja pozivom na 'fejsu', whatsapp grupi ili

pozivima na mobitel, ali sada već nije ni potrebno, već svi znaju da se taj dan dolazi na igralište OŠ Manuš.

Kako najčešće izgledaju vaša okupljanja?

— Plan i program je otprilike uvijek isti, poslije ručka u 15:00 sati se svi okupimo na igralištu te na licu mjesta biramo ekipe. Većinom to budu 3 ekipe s ponekom zamjenom, ovisno o broju ljudi, igramo nogomet otprilike 2 sata po principu pobjednik ostaje. Utakmice traju 10 minuta ili do 2 gola, tako da se odigra 10-ak takvih utakmica. Nakon toga odemo u obližnji kafić, gledamo utakmicu Premier Lige, pričamo o zgodama iz djetinjstva, a redovito i padne pjesma uz gitaru.

Imate li nekakvu smiješnu ili emotivnu zgodu koju rado pamтите s tih susreta?

— Svake godine bude neka anegdota, uvijek bismo potez ili igrača turnira, a poslije uz dobru čakulu bude puno smijanja i veselja.

S nekima se družite i kroz godinu, ali s nekima vam se putovi razilaze...

— Ima nas desetak koji se nalazimo često, ali isto tako ima ih dosta koji rade van Splita. Ima nas u Zagrebu, Cavtatu, Švedskoj, Irskoj, Malti pa i na Madagaskaru.

Koje su Vam uspomene iz osnovnoškolskih dana najviše ostale u sjećanju?

— Najbolje uspomene su upravo s igrališta i oko škole, često bi se i poslije u srednjoj školi prije izlaska nalazili ispred 'skule' i uz gitaru i pjesmu bismo se prisjećali zgoda iz Osnovne. Glavni likovi priča najčešće su bili učitelji Vilenica, Batos, Filko, Roko, Jozipovic i ostali te zgode s njima iz

Početak okupljanja

razrednih klupa. Moram im se još jednom zahvaliti ponajprije na specifičnom načinu odgoja svih nas pa onda i na znanju koje su nam prenijeli.

Po Vašem mišljenju, jesu li današnja djeca drugačija od Vaše generacije? Kakva su njihova druženja? Mogu li iz njih proizaći ovako dugotrajna prijateljstva?

— Nažalost vidim puno manje djece na igralištu nego prije, postoje neke grupe momaka koji se nalaze, ali to je puno rjeđe. Ne vidim zašto ne bi proizašla dugotrajna prijateljstva i čvrsto se nam da oće, nije puno potrebno, samo navratiti do igrališta, a ne zatvoriti se kod kuće.

I na kraju, dokada planirate održavati već tradicionalna okupljanja?

— Ne planiramo stati, moram za kraj 'podbosti' profesora Jozipovića koji uvijek najavljuje kako će oformiti neku All Star ekipu svih generacija i suprotstaviti je nama – „najboljoj i najtrofejnijoj ekipi“ kako nas on zove, za Dan škole, ali nikako ne uspijeva. (Valjda čeka da još ostarimo.)

E, pa profesore, mi smo 26.12. na igralištu svake godine u 15:00 sati i čekamo!

Marino Kosor, 7.c

INTERVJU S UČITELJICOM KATOM BRULIĆ

Ove godine, nakon dugogodišnje učiteljske karijere, jednoj od ikona Manuša došlo je vrijeme za zlatne godine, a samim time i mirovinu. Učiteljica razredne nastave Kate Brulić tim je povodom odgovorila na par pitanja. Školovala se u Ekonomskoj školi, živjela u Konavlima, radila u Zagrebu na aerodromu, međutim, pronašla se jedino u učiteljstvu pa je upisala višu pedagošku školu.

Koliko dugo ste radili u Manušu?

— U Manuš sam došla '90., a u mirovini sam od kraja 2017., dakle 27 godina.

Kada je Vaša karijera započela?

— Prije sam radila u više škola, po cijeloj Hrvatskoj... U školama sam počela radit '75. po zamjenama, a '78. sam dobila stalno mjesto u Unešiću. Nakon toga sam primljena u školu Gripe, ali smo kolegica i ja bile višak. Nakon toga počela je moja avantura u Manušu i tu sam ostala skoro 3 desetljeća.

Što Vas je potaknulo da postanete učiteljica?

— Ljubav prema djeci, najviše.

Postoji li razlika između Vaše prve i posljednje generacije učenika?

— Postoji velika razlika u odnosu prema učitelju. Prije je bilo skroz drugačije. Ali sva su lako djeca na svoj način posebna. Unatoč svemu, pamtim samo dobro i uvijek tome naginjem.

Što biste voljeli biti da niste učiteljica?

— Uuu, to je teško pitanje... Mislim da je ovo ipak bio jedini, najbolji i pravi izbor.

Kate s unučicom

Kakvim se aktivnostima volite baviti kad ne radite?

— U mom poslu teško je odvojiti privatno i poslovno. Uvijek su mi učenici u mislima... Volim čitati, slikati i plesti. Slikam kao dijete, ja to znam, ali to me ispunjava. Prije 3 godine bila sam u nekim životnim teškoćama i tada sam slikala po cijele dane i noći, i učenicima i nastavnicima. To je došlo iz mene. Valjda me to smirivalo i ispunjavalo. S obzirom da ne mogu hodati, upravo spremam boje za novu sliku, da skrenem misli...

Kakav ste bili učitelj?

— Mislim da sam nekada bila preblaga. Zbog manjka strogoće, mnogi su me učenici nazivali

mama. To mi je bilo najdraže. Ponosna sam što sam ih uspje-
la toliko opustiti u školskim
klupama. Uvijek sam poseb-
no voljela povučene i nepri-
hvaćene učenike, guštam kad
vidim da sam takve učenike
uspjela uklopiti u društvo. Ne
mogu podnijeti neprihvatanje
i omalovažavanje.

Kako Vam je u mirovini?

— U početku je bilo zaista teš-
ko. Protekle 2 godine bolovanja
zaista su bile teške za moj po-
ziv. Unatoč tomu, svakodnev-
no se sjećam svih svojih učeni-
ka. Neke čak i sanjam, kao da
su unatoč tome što su već zavr-
šili cijelu osnovnu školu još tu
kraj mene. Sanjam i cijelu ško-
lu, hodnike, učionice...

Nedostaje li Vam škola i rad s djecom?

— Iznimno. Ali, u zadnjih mje-
sec dana sam se pomirila da
moje mjesto zaslužuju mlade
snage. Shvatila sam da mi je karijera bila prekra-
sna i bolja nego što sam je mogla zamisliti i po-
željeti. Ipak, lijepo je odmarat nakon skoro više
od 40 godina rada.

Što ćete najviše pamtiti u svojoj karijeri?

— Posebne učenike, a svaki je poseban. Pamtim
učenike po rukopisu, ponašanju, pamtim povu-
čenije, ali i življe učenike. Najviše se sjećam po-
sljednje generacije. Svi su mi se na svoj poseban
način uvukli pod kožu.

Što biste poručili budućim generacijama učitelja?

— Unosite uvijek nešto svoje ako smatrate da je
ispravno, bez obzira što će netko reći. Najvažnije

S ovogodišnjim 7.c

Posljednja generacija

je da učenici, djeca, vide da ste vi dobra osoba i
njihov prijatelj. Trebaju znati da ih razumijete u
potpunosti i da ste uvijek tu za njih. Znanje je u
razredu gotovo sporedna stvar, bitnije je izgraditi
tu djecu u ljude. To se postiže osjećajima, među-
sobnim poštivanjem i prvenstveno odgojem.

Nažalost se niste uspjeli oprostiti sa svojom svojom posljednjom generacijom...

Što biste njima poručili za kraj?

— Budite takvi kakvi jeste, pogotovo u vrijeme
odrastanja. Ostanite upravo takvi kakvi jeste. Ne
bojte se biti drugačiji.

Marino Kosor, 7.c

MOJ PUT U KOREJU

Preko katoličke braće u Hrvatskoj, a u ime Korejske biskupske konferencije i kardinala Seula dobio sam ponudu prisustvovati na tzv. hodočašću za Mir u Južnoj Koreji sredinom kolovoza. Čini mi se da ih je privuklo moje trogodišnje misionarsko iskustvo na otočju Filipini gdje sam stekao bogati vokabular engleskog jezika što je bio jedan od temeljnih uvjeta za sudionništvo na hodočašću.

Zašto Koreja? Sigurno nam je poznata po tehnološkom napretku i popularnim markama kao što su Samsung, KIA, Hyundai uz najbrži internet na svijetu, ali sav ovaj napretka ne može zacijeliti veliku bol i ranu tog naroda koja se zove razjedinjenost još od 1945. godine.

U narodu Južne Koreje od katoličke manjine na čelu sa Katoličkom Crkvom koja broji tek 10% stanovnika, krenula je snažna inicijativa za ujedinjenjem. Kardinal Seoula Andrew Yeom Soojung odlučio je svake godine u kolovozu organizirati hodočašće mladih koji će poslati poruku mira i ljubavi, a ponajviše želju za što skorijim ujedinjenjem Koreje. Poradi toga i samo hodočašće nosi naziv Vjetar mira.

Doček na aerodromu

Kardinal Seoula bio je također inspiriran da na ovom hodočašću ne sudjeluju samo mladi iz Koreje, već iz cijelog svijeta točnije iz zemalja koje su doživjele tragediju rata. Broj hodočasnika svake godine iznosi simbolični broj 72 (kao Isusovi učenici).

Na daleki put sam krenuo 12. kolovoza noćnim autobusom do Zagreba. Kroz novi zagrebački aerodrom letjeli smo do Beča, da bi 13. kolovoza sletjeli u Seoul.

Hodočašće Vjetar mira službeno je započelo u ponedjeljak (14. kolovoza) svečanom ceremonijom, a završilo u nedjelju (20. kolovoza).

Poslije svečane ceremonije iz Seula smo se zaputili na najistočniji dio obale Južne Koreje. Unutar vojne zone se nalazi vidilica s koje se može vidjeti na određenoj udaljenosti istočna obala Sjeverne Koreje. Nedaleko od tog mjesta se nalazi Muzej korejskoga rata koji smo također posjetili. Drugi dan hodočašća je protekao u 15-kilometarskom pješaćenju po snažnome pljusk. Sutradan smo pješaćili uz obalu rijeke čiji

Hrvatska u srcu i na kraju svijeta

se izvor nalazi u Sjevernoj Koreji, čak smo i jedan dio rijeke prošli bosonogi u koloni. Uvečer toga dana smo stigli u jedno posebno mjesto koje se naziva Centar ujedinjenja (puni naziv – Center

Sa svih strana svijeta...

for Unified Korean Future). Znamenita je jedna zgrada u Centru u kojoj se nalazi futuristički prikaz Ujedinjene Koreje.

Četvrti dan je bio rezerviran za jedan dugi uspon do brda na čijem se vrhu nalazi visoki željezni križ, a toliko je visok da se može uočiti iz Sjeverne Koreje koja se nalazi s druge strane brda. Peti i šesti dan proveli smo vozeći se biciklima i uživajući na raftingu. Organizatori hodočašća su htjeli da na sve moguće načine upoznamo granicu dviju Koreja; pješaćenje, šetanje po rijeci, vožnja biciklima, rafting, itd.) Završni dan hodočašća je bio na mjestu gdje se nalazi

Kiša nam nije mogla ništa

S kardinalom Seula

Različite kulture, ali jedan cilj...

napuštena željeznička stanica sa presječenom prugom iz Korejskog rata. Stanica je poznata po tome što su kroz nju prolazili vlakovi koji su povezivali jedinstvenu Koreju do bolne podjele. Zanimljiva je bila struktura hodočasnika, polovica su bili katolici, a druga polovica koja ne pripadaju nijednoj službenoj religiji.

Putovanje u Koreji je bilo zaista jedno posebno iskustvo koje neću nikada zaboraviti. S obzirom da je bilo usred moje pripravnicičke godine nadjenao sam mu i posebni naziv Pripravničko hodočašće na kojem sam u srcu nosio školu Manuš sve dane hodočašća dok sam koračao zemljom Dalekoga Istoka.

Sebastijan Mladineo

N KAO NAŠICE

Ove sam godine sudjelovala na državnom natjecanju iz likovne kulture u Našicama 17. travnja, kamo je moju mentoricu Anu Pletikosić i mene odvezla ravnateljica. Došli smo u Našice na vrijeme za svečano otvorenje, gdje su djeca pjevala, plesala i glumila. Zatim je uslijedio zadatak za sve natjecatelje – naslikati temperom ekspresionistički portret Dore Pejačević kromatskom modelacijom. Svojom izvedbom sam bila vrlo zadovoljna i bilo mi je vrlo zabavno slikati na takav način. Zajedno s nekolicinom natjecatelja bila sam gotova prije vremena pa smo se ispred škole upoznali i popričali. Odmah sam ‘kliknula’ s Marijom iz Vinkovaca te smo odlučile biti cimerice tu večer. Dan je završio u hotelu vrlo ukusnom večerom pa smo zadovoljni pošli na spavanje.

Ujutro, nakon doručka, posjetili smo privatni zoološki vrt pokraj Našica u kojem se može vidjeti 80 životinja. Postojala je mogućnost fotografiranja sa zmijom što nisam mogla propustiti, to je bilo nezaboravno iskustvo. Zatim smo autobusom otišli u razgledavanje Muzeja grada Našica i onda u šetnju. Napokon je došlo vrijeme za svečano proglašenje koje je otvorio dječji orkestar. Svi koji su došli na državnu razinu dobili su prikladni poklončić, a za one najbolje tu je bila još jedna nagrada. Na kraju smo otišli pogledati izložbu svih predivnih radova. Bilo je vrijeme za povratak u Split, ali smo učiteljica Ana Pletikosić i ja s ravnateljicom otišle kod njezine rodbine u Slavonski Brod. Tamo smo bili dočekan prirodnim ručkom i tortom, nakon čega smo otišli vidjeti Malenu i Klepetana, bili su prekrasni. Nakon svega toga bilo je vrijeme za povratak kući i za kraj nezaboravnog i predivnog putovanja u Našice.

Hana Lujčić, 6.a

Priprema...

Hana i ravnateljica na izložbi

Posejdon

U zoološkom vrtu

NATJECANJA

Državno natjecanje iz astronomije

Marta Ercegović, 5.c – 5.mjesto

Lara Jakovina, 5.c – 9.mjesto

Županijsko natjecanje iz matematike

Matej Duplančić, 6.b – 3. mjesto

Natjecanje iz matematike

„Klokan bez granica“

Učenici rangirani među 10% najboljih u Hrvatskoj: Ivan Kovač, Gordan Savičević, Renco Lujčić, Nikola Jurišić, Toma Petrić, Lara Jakovina, Marin Kraljević, Nina Martinić, Sara Lazaneo, Luka Šimić, Marta Ercegović, Roko Marušić i Matej Duplančić.

LiDraNo

Luka Bajto, 6.b (literarni rad)

– pozvan na županijsku smotru

Vid Steffen Zanchi, 8.c (novinarski rad)

– pozvan na županijsku smotru

Mravac predložen za Državno natjecanje (urednica Ivana Goreta)

Likovna kultura

Hana Lujčić, 6.a – pozvana na Državno natjecanje

Županijsko natjecanje iz geografije

Mihovil Parčina, 7.c – 5. mjesto

Županijsko natjecanje iz njemačkog

Vid Steffen Zanchi, 8.c – 2. mjesto

Natječaj „ČA u versin, riči i pinelu“

Lea Ostoić, 4.b – nagrađeni rad

Natječaj „Na ramenima moga tate“

Vana Pilić, 8.a – nagrađeni rad

Lea Ostoić, 4.b

Sportska natjecanja

Ekipno prvenstvo osnovnih škola Splita – STOLNI TENIS

4. mjesto – Venci Wang, Roko Lucić, Antun Vučica, Toni Matas

Ekipno prvenstvo osnovnih škola Splita – SKIJANJE

1. mjesto – Ema Pezelj, Lucija Grbelja, Anja Kovač, Tonka Butorac, Lara Mimica, Nina Rajić, Marieta Bokšić

2. mjesto (pojedinačno) – Roko Butorac, 6.b

3. mjesto (pojedinačno) – Lucija Grbelja, 8.b

Ekipa za stolni tenis!

STEPHEN HAWKING

Stephen Hawking

Stephen William Hawking (1942.–2018.) bio je britanski teorijski fizičar i kozmolog. Rodio se u Oxfordu, Engleska, 8.siječnja 1942. Hawking je bio dobar student, ali ne izuzetno dobar. Prvotno je htio studirati matematiku, ali se upisao na fakultet na kojem je radio njegov otac, a oni nisu imali matematiku kao predmet, pa se Hawking odlučio za prirodne znanosti, te je specijalizirao fiziku. U mladosti je obolio od bolesti zvane amiotrofična lateralna skleroza (ALS) koja uzrokuje slabljenje tjelesnih mišića, te je većinu svog života proveo u invalidskim kolicima, govoreći uz pomoć računala. Najveći doprinos dao je na području kozmologije i kvantne gravitacije u kontekstu crnih rupa. Smatrao je da bi umjetna inteligencija mogla biti „najbolji ili najgori događaj u povijesti naše civilizacije“ ali se ipak nadao da bismo ju mogli iskoristiti za dobrobit čovječanstva. Također je smatrao da bi ljudi trebali razviti tehnologiju za naseljavanje na drugim

planetima jer prema njegovim teorijama, Zemlja ima još 100 godina prije uništenja, koju će, prema Hawkingu, uzrokovati asteroidi, klimatske promjene i prenapučenost. Hawking se pojavljivao u mnogim humorističnim serijama, poput „Teorije velikog praska“, ili „Simpsona“. Umro je u Cambridgeu, Engleska, 14. ožujka 2018. godine. Stephen Hawking bio je zacijelo jedan od najvećih znanstvenika našeg doba, koji je, unatoč svom tjelesnom hendikepu nastavio raditi ono što voli. On je i nada svim oboljelima jer su i samom Hawkingu prognozirali tek nekoliko mjeseci života, a on je bolest uspio nadvladati i dostići starost. Upravo zato bi nam on trebao biti uzor da se unatoč svim nedaćama koje nas snađu, moramo nastaviti dalje sa životom i zato je Stephen Hawking jedan od heroja našeg doba.

Mihovil Parčina, 7.c

MOHAMED SALAH

Mohamed Salah je egipatski reprezentativac koji trenutno nastupa za FC Liverpool. Rođen je 15. lipnja 1992. godine u Basyoun-u. Najčešće igra na poziciji desnog krila. Svoju je nogometnu karijeru započeo u svojoj domovini, a prvi transfer bio mu je 2012. kada je prešao u švicarski FC Basel gdje je te iste godine osvojio prvenstvo. Sljedeću godinu prelazi u engleskog velikana Chelsea. U novom se klubu nije snašao te je dvije godine zaredom išao na posudbe. Prvo u Fiorentinu te onda u Romu za koju je potpisao 2016. godine. Salah je u srpnju 2017. prešao u Liverpool. Za reprezentaciju Egipta nastupa od 2011. godine. Svojoj je reprezentaciji golom u zadnjim minutama utakmice protiv Konga osigurao put na Svjetsko prvenstvo 2018. u Rusiji.

Mohamed Salah

Osvojio je brojne nagrade među kojima je nagrada za najboljeg nogometaša Afrike za 2018. godinu. Najveću pozornost je prikupio dobrim partijama u dresu Liverpoola u sezoni 2017./2018. On je primjer kako se uz talent i težak rad može postići mnogo toga ali se nikad ne smije odustati.

Luka Kovačev, 7.c

TAYLOR SWIFT

Taylor Alison Swift (13. prosinca 1989.) američka je country-pop kantautorica i glumica. Rođena i odrasla u Pennsylvaniji, Swift se preselila u Nashville, Tennessee s tek 14 godina, kako bi nastavila karijeru u country glazbi. Pridružila se nezavisnoj producerskoj kući Big Machine Records i postala najmlađi umjetnik ikada potpisan od strane Sony/ATV Music izdavačke kuće. Njen istoimeni debitantski album u 2006. godini bio je 5. na Billboard 200, a drugi album, Fearless, postao je najprodavaniji album 2009. godine u Sjedinjenim Američkim Državama. Album je dobio četiri Grammy nagrade, a Taylor je postala najmlađa dobitnica nagrade za album godine.

S njezinim petim albumom, pop-fokusi-ran 1989 (2014.), postala je prvi osoba čija su tri albuma prodala milijun primjeraka u prvom

Taylor Swift

tjednu izlaska u Sjedinjenim Državama. Njeni singlovi „Shake It Off“, „Blank Space“ i „Bad Blood“ postigli su broj jedan u SAD-u, Australiji i Kanadi. Album je dobio tri Grammy nagrade, a Taylor Swift postala je prva žena koja je dobila nagradu za album godine dvaput.

Luka Kovačev, 7.c

INFLUENCERI

Ela Jerković

Nika Ilčić

Ella Dvornik

Influenceri su ljudi koji imaju utjecaja u društvu, odnosno ljudi s većim brojem pratitelja na društvenim mrežama. Ovo nisu slavne osobe i svatko to može postati ako se bavi fitnessom, slikanjem, fotografiranjem, plesom, glazbom, modom, putovanjima i sl. Kada stvore vjernu publiku koja će redovito čitati i pratiti njihov sadržaj na društvenim mrežama, prepoznaju ih razne tvrtke koje sponzoriraju njihov rad. Mnogi u početku sami plaćaju avionske karte, hotele, šminku... Kasnije sve krene pa tako osoba koja ima više milijun pratitelja može zaraditi i više od 100 tisuća dolara po objavi na društvenoj mreži.

Neki od poznatih influencerica su youtube-ricice Nika Ilčić i Ela Jerković. Influenceri mogu biti blogeri, youtuberi, pjevači, modni blogeri... U današnje vrijeme svatko može doći do petominutne slave, postajući Instagram influencer. Instagram je lakše koristiti nego blog, a nudi izravnu i široku publiku. Brojni brendovi sve više prihvaćaju Instagram kao svoju promocijsku platformu, a to je omogućilo „zvijezdama“, tj. Instagram influencerima da steknu dobru zaradu i slavu.

Ivana Čorvilo, 7.c

Italiano con le canzoni: „La vasca“ di Alex Britti

LA VASCA

Qui mancano alcune parole, ascolta la canzone e prova ad inserirle:

buco, cena, coccola, fuori, silenzio

Voglio restare tutto il giorno in una vasca
con l'acqua calda che mi _____ la testa
un piede fuori che s'infreddolisce appena
uscire solo quando è pronta già la _____
mangiare e bere sempre e solo a dismisura
senza dover cambiare _____ alla cintura
e poi domani non andrò neanche al lavoro
neanche avvertirò perché il _____ è d'oro
tornerò con gli amici davanti scuola
ma senza entrare, solo _____ a far la ola

Inserisci questi verbi usando il futuro:
accendere, attaccare, esserci, fare, stare, stare

non _____ ripetenti punto e basta
 _____ tutti insieme nella stessa vasca
 così grande che ormai è una piscina
 _____ a mollo dalla sera alla mattina
 così che adesso è troppo piena e non si può più stare
 è meglio trasferirci tutti quanti al mare
 quando fa buio _____ un grande fuoco
 _____ un maxi schermo e un maxi gioco
 e dopo inseguimenti vari e varie lotte
 _____ tutti un grande bagno a mezzanotte
 Nel ritornello manca solo un prefisso, piccolo piccolo...
 mi bagno, mi tuffo, mi giro e mi rilasso
 mi bagno, m'asciugo e inizia qui lo spasso
 e mi ___ bagno, mi ___ tuffo, mi ___ giro e mi rilasso
 e mi ___ bagno, mi ___ asciugo e ricomincia qui lo spasso

Inserisci questi verbi usando il futuro
dormire, dormire, essere, aspettare, festeggiare

_____ più di 100, quasi 120
 amici, conoscenti e anche i parenti
 con il cocomero e la cocacola fresca
 con le chitarre a dirci che non è francesca
 _____ le prime luci del mattino
 _____ con cornetti e cappuccino
 e quando stanchi _____ sulla sabbia
 le nostre camere scolpite nella nebbia
 ma _____ poche ore quanto basta
 per poi svegliarci e rituffarci nella vasca
 Qui manca sempre il solito piccolo prefisso...
 mi bagno, mi tuffo, mi giro e mi rilasso
 mi bagno, m'asciugo e inizia qui lo spasso
 e mi ___ bagno, mi ___ tuffo, mi ___ giro e mi rilasso
 e mi ___ bagno, mi ___ asciugo e ricomincia qui lo spasso

MEINE FAMILIE

Ich möchte meine Familie vorstellen. Sie besteht aus vier Personen: meinen Eltern, meiner Halbschwester und mir. Mein Vater heißt Mladen. Er ist 52 Jahre alt. Er arbeitet im Tourismus. Er ist nett und komisch. Meine Mutti heißt Milka. Sie ist 51 Jahre alt. Sie arbeitet auch im Tourismus. Sie ist streng, aber ich liebe sie sehr. Meine Halbschwester heißt Mia. Sie wohnt in Kanada. Ich vermisse sie sehr. Meine Eltern und ich leben in Split in einer Wohnung. Es ist schön dort zu leben.

Rita Iva Sokol, 5.b

Sprechen Sie Deutsch?

FREUNDSCHAFT

Freundschaft ist eine wichtige Sache für mich. Meine beste Freundin ist Vana, aber ich habe viele guten Freunden. Vana und ich haben die gleichen Interessen. Sie ist sehr ehrlich und unterstützend. Ein wahrer Freund ist immer da und kümmert sich um dich. Ich denke, dass

Mädchen und Jungen miteinander befreundet sein können. Man kann auch mit einem Tier befreundet sein. Ich habe eine Katze und sie macht mich glücklich.

Es ist nicht wichtig wie viele Freunde man hat.

Marta Vukmir, 8.a

MY FAVOURITE BOOK

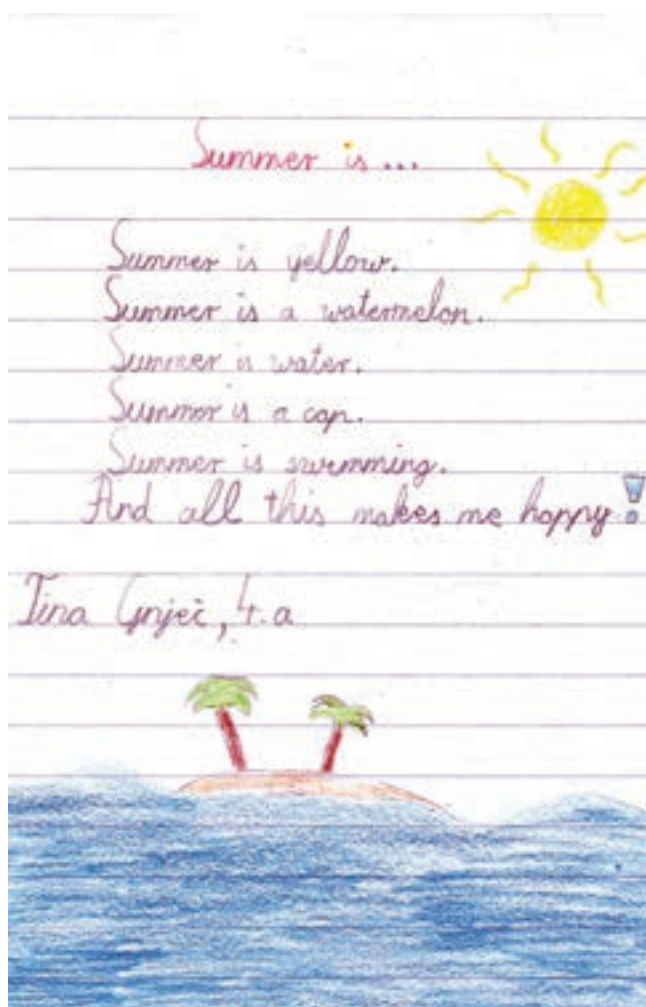
My favourite book is „Everything, Everything“ by Nicola Yoon. It's a teen novel about a girl with illness that doesn't allow her to leave the house. She falls in love with her neighbour and they run off to Hawaii together. The book talks

about love and teaches us never to stop believing. I like this book because it is interesting and you never know what is going to happen next.

I highly recommend it.

Nora Žuvela, 6.c

SUMMER IS...

Tina Gnječ, 4.a

Nika Paponja, 4.a

IMPRESSUM

MRAVAC, list učenika OŠ Manuš, Split
Broj 10, lipanj 2018.

NAKLADNIK
OŠ Manuš, Vukovarska 11, 21000 Split

GLAVNA UREDNICA I VODITELJICA
Ivana Goreta, prof.

UREDNIŠTVO
Zara Subotić, Dora Medvidović i Antea Gabrić – 4.c
Hana Lujić, 6.a
Ivana Čorvilo, Marino Kosor, Luka Kovačev,
Mihovil Parčina i Paula Vojnović – 7.c
Klara Juras i Kaja Colnago – 8.b

LIKOVNA UREDNICA
Ana Pletikosić, prof.

FOTOGRAFIJE
učiteljice, internet

NASLOVNICA
Nola Srdanović, 7.a

NAZADNICA
Dana Bonačić, 1.a

GRAFIČKA PRIPREMA
Martina i Luka Vidoš

TISAK
Kerschoffset, Zagreb

NAKLADA
700 primjeraka

WEB
<http://www.os-manus-st.skole.hr>

inanič

www.os-manus-st.skole.hr